

перекладів його творчості: перші вільні перекази XIX століття, переклади радянського періоду, виконані переважно з російської мови й забарвлені ідеологічно, а також сучасні переклади безпосередньо з української, насамперед у виконанні Владаса Бразюнаса. Окрему увагу приділено порівняльному аналізу двох литовських перекладів культового вірша «Заповіт»: класичного варіанта Антанаса Венцлови (1961) і сучасної версії у перекладі Бразюнаса (2014). Обидва переклади передають дух Шевченкового голосу, але суттєво різняться за тоном, мовою та емоційною виразністю. Доповідь завершується наголошенням на важливості подальшого вивчення і популяризації спадщини Шевченка – як джерела гуманістичних цінностей, як голосу спротиву та як культурного моста між Україною і Литвою.

Ключові слова: *Тарас Шевченко, Вільнюс, переклади, "Заповіт", Владас Бразюнас, Антанас Венцлова, українсько-литовські культурні зв'язки.*

Inga KAPENIECE

National Library of Latvia

Availability of Works of Lesya Ukrainka in Libraries of Lithuania Belonging to iBiblioteka.lt Network

This paper will examine the availability of Ukrainian literature in Lithuania, focusing on the availability of Lesya Ukrainka's original works and translations to users of Lithuanian libraries that belong to the library network iBiblioteka.lt. iBiblioteka.lt connects more than 1200 libraries of Lithuania, is the largest library system in Lithuania, including more than 10 million bibliographic records, consisting of books, periodicals, video and audio recordings, maps, e-publications, etc., is used by over 1 million users. Lesya Ukrainka (Larysa Petrivna Kosach-Kvitka (pseudonym: Леся Українка)) (1871–1913) was one of foremost writers of Ukrainian literature. In iBiblioteka.lt can find Lesya Ukrainka's prose, drama and poetry mostly for adults, but there are also literature for children. There are Lesya Ukrainka's works in original (Ukrainian) as well as translations into Lithuanian, English, German, Russian, and Georgian available to users of the libraries of iBiblioteka.lt network. The libraries of library network iBiblioteka.lt offers printed resources: books and articles, as well as sound recordings. The availability of Ukrainian literature in Lithuania is important because it contributes to the preservation of Ukrainian identity in Lithuania and helps users of the Lithuanian library network iBiblioteka.lt learn about Ukrainian culture. Bibliographic statistical methods to determine the availability of Lesya Ukrainka's works to users will be used in the paper.

Keywords: *Lesya Ukrainka, Larysa Petrivna Kosach-Kvitka, availability of Ukrainian literature, iBiblioteka.lt, bibliographic statistical analysis, libraries of Lithuania.*

Maksym HUDYM

Taras Shevchenko National University of Kyiv

The Problem of the Balto-Slavic Ethnolinguistic Unity

The study examines the main theories and hypotheses regarding the Baltic-Slavic ethnolinguistic unity. Historical contacts with other ethnolinguistic groups, in

particular with the Slavs, played a major role in the ethnolinguistic genesis and development of the Balts. The question of the Baltic-Slavic ethnolinguistic unity is the subject of many studies in anthropology, archaeology, history, and linguistics. To date, there is no general consensus among scholars, including linguists, on the existence of a Baltic-Slavic ethno-linguistic unity at different stages of the development of Baltic and Slavic linguistic cultures. It is a well-known and proven fact in the genealogical classification of the world's languages that the Baltic and Slavic language groups belong to the Indo-European language family. Indo-European scholars, in particular Balticists and Slavicists, as a result of thorough research, have established that both of these language groups have numerous common features at all levels of the language system – phonetic, morphological, lexical and syntactic – which are absent in other language groups of the Indo-European family. According to some researchers, the relevant empirical material may indicate a common period of development of Baltic and Slavic linguistic cultures, which makes the existence of a Baltic-Slavic ethno-linguistic unity possible. However, there is also an opposing view among scholars about the parallel development of Baltic and Slavic linguistic cultures with periodic contact of varying degrees of closeness.

Keywords: *Balto-Slavic ethnolinguistic unity, Baltic languages, Slavic languages, Indo-European language family, ethnolinguistics, comparative linguistics, language development.*

Дайва НУРІСВА
Незалежна дослідниця

Проблема перекладу з української на литовську за посередництвом російської мови на прикладі “Малого українсько-литовського словника”

Проблематика укладання перекладних словників у сучасній лексикографії зазвичай розглядається в контексті добору еквівалентів, обсягу словникового матеріалу, урахування міжкультурних особливостей та забезпечення актуальності лексики. Однак аналіз першого українсько-литовського словника (Pacholok Z., Gritėnienė A., ред. Mažasis ukrainiečių-lietuvių kalbų žodynas = Малий українсько-литовський словник. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2022) дозволяє виявити низку специфічних викликів, що постають у випадках перекладу між українською та литовською мовами, які в XX столітті контактували опосередковано через третю мову – російську як *lingua franca* радянського періоду. У процесі аналізу мною виявлено системні похибки, зокрема наявність в словарі лексичних одиниць або значень, притаманних російській мові, але відсутніх в українській. Це може свідчити про перенесення структур і змісту з російсько-литовських словників без належної адаптації до українського мовного матеріалу. Так, наприклад, українське слово “сир” у словнику подано лише у значенні “suris”, тоді як значення “varškė”, яке воно також охоплює, не представлено. Подібні випадки простежуються і в зворотному напрямі. Додатковим недоліком видання є невідповідність лексичного наповнення сучасним потребам користувача. У словнику відсутні базові лексичні групи, зокрема назви місяців і днів тижня, натомість представлено застарілу або маловживану лексику, таку як “сєр”, “єфрейтор”, “касторка”, “цілина”, “єскімо”. Крім того, зафіксовано значну кількість технічних і змістових помилок: численні відсилання до неіснуючих словникових